

RAAD VOOR DE KUNSTEN
ADVIESCOMMISSIE KUNSTEN
BEOORDELINGSCOMMISSIE MUZIEK
BEOORDELINGSCOMMISSIE MUZIEKTHEATER

VERGADERING VAN DONDERDAG 21 APRIL 2005

Plaats: zaal 1, gelijkvloers Markiesgebouw

Beginuur: 11.30 uur

AANWEZIG:

THIELEMANS Johan, voorzitter
BAETEN Herman
BEVERNAGE Rik
DE VOS Ida
LOOSVELDT Frank
RISPENS Jan
VAN DEYCK Lucienne
VAN GEYSTELEN Adinda
VAN RIET Iris, secretaris Raad voor de Kunsten
PAEME Isabel, beleidsmedewerker Raad voor de Kunsten (verslag)

AFWEZIG MET KENNISGEVING:

ALLEGAERT Patrick
BUCQUOYE Moniek
LAGAE Johan
STALPAERT Christel
SUPPLY Wim
VANDEKERCHOVE Veronique
VAN DIJCK Leen
VERMASSEN Jan

AFWEZIG ZONDER KENNISGEVING:

BUEKENHOUT Paul
DE GRUYSE Piet
DE SMET Chantal
GIELEN Daniëlle
LEVER Leen
LUYTEN Anna
MORRENS Jacques
PAS Johan
PELCKMANS Gustaaf
POLIS Harold
ROELANDT Els
TEUCHIES Hilde
THIELEMANS Steven
VAN AEL Kristel
VAN DER ELST Elisabeth

Adviescommissie Kunsten**AANWEZIG:**

JAEKEN Riet, voorzitter
AERTS Jerry
ANTONIS Eric
JACOBS Sven
JASPAERT Piet
RUYTERS Marc
SEGBERS Katia
TINDEMANS Klaas, ondervoorzitter
VAN HEDDEGEM Joannes

Beoordelingscommissie Muziek**AANWEZIG:**

BAETEN Herman, voorzitter
DARGE Moniek
MISHALLE Luc
RUTTEN Elly
SCHREURS Bert
VANDENBULCKE Els
VAN DER EECKEN Tony
VAN HOVE Luc
VERSTOCKT Dirk

Beoordelingscommissie Muziektheater**AANWEZIG:**

DUYTSCHAEVER Joris
RISPENS Jan, voorzitter
VAN DEN ABEELE Niklaas
VERMOTE Petra, voorzitter Internationale Beoordelingscommissie Vlaamse Opera en ondervoorzitter Beoordelingscommissie Muziektheater

Afgevaardigden van de administratie Cultuur:

HOTTAT An, afdelingshoofd Muziek, Letteren en Podiumkunsten
BEERNAERT Frederik, adjunct van de directeur afdeling Muziek, Letteren en Podiumkunsten
Lodens Tim, adjunct van de directeur afdeling Muziek, Letteren en Podiumkunsten

Afgevaardigde van het kabinet van de Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel:

DE RUYCK Stefaan, kabinetschef Cultuur en Jeugd

AGENDAPUNT

Via de pers werd vernomen wat er voor de Vlaamse Opera al of niet op stapel staat. Een belangrijk element daarin is de houding tegenover adviseurs en adviseren. De internationale experts hebben bedankt, en dat binnen één van de nieuwe strategieën die het beleid tot beter bestuur moet aanzetten. Daarom is het noodzakelijk om over deze kwestie samen te komen en een standpunt in te nemen.

Het is de bedoeling om tijdens de vergadering de problematiek betreffende de adviescommissies te bespreken, en niet het inhoudelijke probleem aan te kaarten betreffende het al dan niet voortbestaan van het orkest van de Vlaamse Opera.

VERGADERING

Een aantal aanwezigen, betrokken bij de betreffende commissies doen hun verhaal. De internationale beoordelingscommissie VRO-VRK en DeFilharmonie was net aan het werk, en zou zijn advies finaliseren, toen plots het nieuws kwam over de herstructureringsplannen voor de Vlaamse Opera. De verwondering was heel groot en er werd onmiddellijk gereageerd. De commissie moet oordelen over het aantal musici, de locatie, het aantal optredens,... maar door deze nieuwe gegevens die verspreid werden, zijn deze elementen totaal niet meer aan de orde, maar moet volledig herbegonnen worden.

De buitenlandse experts van de internationale beoordelingscommissie voelen zich niet ernstig genomen, en hebben het gevoel dat ze hun werk niet konden doen.

Hetzelfde gevoel leeft bij de leden van de internationale beoordelingscommissie voor de Vlaams Opera.

Twee weken vòòr het advies van de internationale beoordelingscommissies gekend is, blijkt het zakelijke advies van de veranderingsmanager (Roger Claeys) de enige inspiratiebron te zijn voor de plannen van de minister. Nochtans hebben deze plannen zware artistieke gevolgen. De commissies die een artistiek oordeel moet vellen, wordt als het ware buiten spel gezet. Hieraan wordt zwaar getild door de commissies.

De intendanten waren blijkbaar op de hoogte dat deze procedure op die manier zou verlopen, maar ze werden gevraagd er niets over te zeggen.

Er wordt hierover een reactie gevraagd aan Stefaan De Ruyck, kabinetschef van minister Anciaux:

-de kabinetschef begrijpt de commotie die er ontstaan is maar vraagt toch enig begrip op te brengen voor de tijdsdruk die door het Kunstendecreet opgelegd wordt.

-de situatie van de 7 grote instellingen is een groot aandachtspunt binnen het kabinet. Er leeft een reële bezorgdheid over het voortbestaan en het goed functioneren van de Vlaamse Opera (levert structurele verliezen). Binnen de Opera zelf waren er geen sporen van een grondige analyse.

Daardoor werd veranderingsmanager Roger Claeys aangesteld (werd vooraf aangekondigd, en zeer open gecommuniceerd.) Het was ook duidelijk dat er van deze veranderingsmanager geen artistieke uitspraken verwacht werden.

-de veranderingsmanager maakte eind maart zijn 4 voorstellen bekend: (een groot deel van zijn voorstellen werden ook reeds geformuleerd in de Nike-audit)

1. Beide gebouwen worden onttrokken aan het beheer van de Opera (verzelfstandiging). Op die manier wordt het receptief gebruik van de Opera vergroot.
2. Het vaste koor en vaste orkest zouden kunnen vervangen worden door bestaande orkesten en koren.
3. Beter Bestuurlijk Beleid: Nu is de Vlaamse Opera een Vlaamse Openbare Instelling, wat betekent dat ze valt onder de regelgeving van de Vlaamse administratie. De Vlaamse Opera zou verzelfstandigd kunnen worden.
4. Heel sterke aanbeveling om te werken aan de kwaliteit van het management.

-Men wist dat dit een heel explosief dossier zou zijn, dus wilde het kabinet eerst de betrokken personeelsleden informeren.

De werknemers van koor en orkest werden als prioriteit beschouwd (sociale aspect), het is nooit de bedoeling geweest om de commissies buiten spel te zetten, integendeel: hun mening is van cruciaal belang.

-De ongelukkige omstandigheden dat het bericht verspreid werd, op het ogenblik dat de commissie aan het werk was om een artistieke beoordeling te maken, worden door de minister betreurd. Hij wil hiervoor graag zijn excuses aanbieden.

Op de uiteenzetting van de kabinetschef, volgen een aantal reacties en vragen:

-Niet alle organen die advies moeten geven zijn gekend. Het stoort zeer sterk dat een publiek debat wordt gevoerd zonder dat de publieke opinie de mening kent van de internationale Beoordelingscommissies Vlaamse Opera en VRO-VRK en DeFilharmonie.

-Waarom werd bij de timing geen rekening gehouden met deze situatie? En waarom werd de timing aangepast?

-Als je lekken wil vermijden, waarom dan niets melden aan de commissies, maar wel aan de vakbonden en aan de pers?

-Waarom werd het rapport dat door de veranderingsmanager werd opgesteld, niet aan de commissies voorgelegd?

-Dit werkt zeer demotiverend voor de commissieleden, er moet een garantie geboden worden voor de komende adviezen dat dergelijke procedures niet meer gevolgd worden.

Reactie Stefaan De Ruyck:

-Er wordt in fases gewerkt en aan elke fase zijn een aantal regels verbonden:

- de beleidsplannen zelf
- de commissies geven pre-advies
- de bezwaarschriften worden ingediend
- de commissie geven een finaal advies
- het publieke debat wordt geopend
- er wordt een politieke beslissing genomen

Maar: binnen de timing moest eerst het personeel ingelicht worden, vòòr de commissies, en op dat moment komt er ook een publiek debat op gang, dus men kon niet anders dan het bericht verspreiden.

Een aantal aanwezigen stellen dat hierdoor het systeem van de commissies onderuit gehaald wordt. De fasen moeten mekaar opvolgen.

De kabinetschef geeft toe dat hieruit lessen te trekken zijn en stelt dat dit een stuk is van het leerproces.

Reacties aanwezigen:

- Er is op het vlak van de media in elk geval een fout gemaakt. Er wordt informatie achtergehouden voor de commissies, men voert dus meer een mediacultuur, dan een beleidscultuur.
- Er moet nagedacht worden over het gewicht en het mandaat dat men wil geven aan de commissies.
- De minister verspreidt een persbericht op basis van een zakelijke analyse. (dit kon ook al een jaar eerder gebeurd zijn na de Niké-audit), terwijl hij ook de mening van de commissies gevraagd had. De toon van het persbericht zegt dat de krachtlijnen vastgelegd zijn, terwijl het blijkbaar in feite om een voorstel gaat.

Reactie Stefaan De Ruyck:

- De volledige timing is zo gemaakt om prioriteit te verlenen aan de sociale kant van het verhaal. In elk geval zullen hieruit lessen getrokken worden naar de toekomst toe.
- De minister heeft een brief opgesteld naar de leden van de internationale beoordelingscommissies met de informatie over het zakelijk rapport, en vraagt om hun advies te finaliseren op 15 mei.

CONCLUSIES

- De internationale beoordelingscommissie Vlaamse Opera moet eerst de kans krijgen om het orkest te beoordelen binnen de Vlaamse Opera, zonder rekening te houden met de eventuele reorganisatie. (autonomie van de commissie). Pas daarna kan overlegd worden met de andere commissies. De volgende stap is de artistieke beoordeling van het voorstel van de veranderingsmanager.
- In de toekomst mogen dergelijke procedures niet meer gevolgd worden, de commissies moeten een duidelijk mandaat hebben en het draagvlak ervan kennen.
- Over deze vergadering zal naar de pers gecommuniceerd worden: de commissies zijn verontrust over het verloop van de adviesprocedure en hopen na het gesprek met de kabinetschef en de aangeboden excuses over de ongelukkige samenhang van omstandigheden terug constructief te kunnen samenwerken. Het persbericht zal opgesteld worden door de voorzitters van de Raad voor de Kunsten en de Adviescommissie Kunsten en zal bezorgd worden aan de secretaris van de Raad voor de Kunsten. Er wordt voor gezorgd dat dit persbericht verspreid wordt naar Belga, en naar de hoofdredacteuren van de kranten. Het persbericht wordt ook bezorgd aan alle aanwezigen.